

205

JÄTTILÄISET

NUORTEN
TIETOARRE
N:o 4

JÄTTILÄISET

YNNÄ KAKSI

JAPANILAISTA SATUA

SUOMEKSI MUODOSTELI
JA JÄRJESTI

M. H.

HÄMEENLINNA 1920
KUSTANNUSTOIMISTO TIETO

JÄTTIÄITÄ

1920

JÄTTIÄITÄ

JÄTTIÄITÄ

JÄTTIÄITÄ

J.M.

HÄMEENLINNA 1920,
SUOMALAINEN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

Jättiläiset.

I Keltanen jättiläinen.

Erkki oli vielä hyvin pieni, kun eräs jättiläinen alkoi ahdistaa häntä. Eräänä päivänä hänen äitinsä suuteli naapurin pientä poikaa, ja silloin jättiläinen äkkiä nipisti Erkkiä sydäimestä. Kukaan ei voinut nähdä, kuinka tämä tapahtui, mutta Erkki tunsu sen. Hän alkoi itkeä jättiläisen tuottaman tuskan takia. Mutta hänen äitinsä otti hänet syliinsä ja vakuutti pitävänsä Erkistä oikein, oikein paljon. Heti jättiläinen juoksi tiehensä, ja Erkki unohti sen kokonaan.

Erkin tultua suuremmaksi hän pääsi kerran koulu-
toverinsa Kaarlon luona käymään. Kaarlon isällä oli auto ja Kaarlolla itsellään kaikkea, mitä pieni poika voi itselleen toivoa. Hänellä oli purje- ja moottoriveneitä, höyläpenkki kaikkine työkaluineen, paljon kauniita kuvia ja kirjoja ja kaiken lisäksi vielä oikea pieni raiteilla kulkeva juna. Ihastuneena Erkki tarkasteli Kaarlon leikkikaluja, mutta kotiin palattuaan hän alkoi aprikoida, miksei hänelläkin ollut samallaisia leikkikaluja. Voi, kuinka jättiläinen taas nipisti häntä sydäimestä! Seuraavana päivänä

Erkki oli hippasilla toisten poikain kanssa ja jäi yht'mittaa hipaksi. Silloin hän suuttui ja lähti kesken leikin pois. Jättiläinen tuli hänen mukaansa. Sillä oli suuret, vihreänkellervät, kauhean rumat kasvot, se oli hyvin nyrpeän näköinen ja Erkistä tuntui kuin keltanen likapilvi olisi heidät molemmat verhonnut.

Äiti kysyi kummissaan, miksi Erkki tuli niin aikaisin kotiin. Mutta Erkkipä ei ollut häntä näkevinäänkään, katsoi happamana maahan ja paiskasi keittiön oven kovasti kiinni. Jättiläinen seurasi häntä yhä ja pakotti häntä murjottamaan kamarissaan kaiken iltaa. Sen pakotuksesta Erkki itsekseen irvisteli rumasti, polki jalkaa ja ajatteli paljon pa-

hoja ajatuksia sekä tunsi itsensä hyvin onnettomaksi.

Erkin isä oli hyvin hyvä ja viisas mies, ja Erkin oli tapana aina kertoa hänelle kaikki asiansa. Nyt jättiläinen kuiskasi Erkille: „Älä vain viitsi kertoa isällesi tänään mitään, sillä muuten hän ehkä toruu sinua.“ Mutta isäpä pani Erkin tiukalle palattuaan illalla pienestä kauppapuodistaan. Erkin täytyi tunnustaa, kuinka hän eilen oli himoinnut Kaarlon leikkikaluja ja tänään suuttunut hippasilla ollessaan.

„Pikku poika rukkani, olet joutunut keltasen jättiläisen pauloihin“, isä sanoi. „Se on isääkin pikku poikana ahdistellut, mutta Jumalan avulla isä on saanut sen karkotetuksi luotaan. Sama Jumala auttaa kyllä Erkkiäkin, jos Erkki rukoilee sitä uskollisesti joka ilta.“

Keltanen jättiläinen pakeni sillä kertaa, mutta tuli vielä monasti takaisin. Erkki silloin aina rukoili Jumalaa ja muisti isänsä sanoja; „Meidän täytyy oppia iloitsemaan toisten menestyksestä, jos tahdomme olla Jumalan aseenkantajia.“

Ja niinpä Erkki lopulta voitti väkevän vihollisensa, keltasen *kateudenjättiläisen*.

II Rautajättiläinen.

Rautajättiläinen on hirveän ruma. Sillä on suuri pää, sameat silmät ja hyinen ilme kasvoilla. Sen yllä on paksu rautavarustus. Erkki vihasi sitä, mutta oli kuitenkin kauan sen käskettävänä.

Kun äiti kerran pyysi Erkkiä antamaan köyhille lapsille vanhoja leikkikaluja, niin ruma rautajättiläinen näyttäytyi Erkille. Se alkoi äyskiä: „Sinäkö antaisit köyhille leikkikalujasi? Tiedä, poika, että ne ovat minunkin omiani. Eikä niitä anneta ke-

nellekään, kun ne kerran ovat meille lahjotetut.“ Ja sitten se alkoi kehua Erkille jokaista leikkikalua erikseen. „Liinu on niin kovin kaunis hevonen, auto on vielä ihan ehyt, rummusta lähtee komea ääni ja jänöjukka osaa vielä aivan hyvin hypätä. Kiellän sinua antamasta mitään likasille, ilkeille kerjäläislapsille. Äitisi ehdotus sinua tietysti aivan hävettää.“

Samassa äiti tuli katsomaan, oliko Erkki jo kerännyt läjään vanhat leikkikalunsa. „Pidän kaikki itselläni“, Erkki äidille äkäisesti virkkoi. „Mitä sanotkaan, Erkkiseni“, äiti vastasi. „On paljon köyhiä lapsia, jotka iloitsisivat suuresti vanhoista leikkikalustasi. Heidän mielestään poikkijalkainen Liinurukka ja karvansa menettänyt pupujussi olisivat vallan erinomaisia“ „En anna mitään“, Erkki vain hoki, ja jättiläinen naurahti tyytyväisenä. „Vastenmielisesti annetulla lahjalla ei ole suurta arvoa, eikä se tuota mitään siunausta antajalle. Pidä siis rikkinäiset kalusi“, äiti sanoi suruissaan ja meni pois.

Erkki alkoi leikkiä autolla. Mutta sen vieteri oli poikki, ja hän viskasi sen syrjään. Rumpu rämisi pahasti. „En voi leikkiä, sillä olen ollut paha“, pääsi Erkin huulilta. Mutta jättiläinen riensi väliin. Se löi Erkkiä ja vakuutti olevan aivan oikein pitää itsellään, mitä kerran oli saanut. Kaikki leikkikalut olivat Erkin ikiomia, eikä niitä muka saanut antaa kenellekään. Erkki puolestaan sanoi uskovansa, että äiti oli ollut oikeassa, ja että köyhienkin lasten täytyi saada leikkiä. Silloinpa jättiläinen vielä kerran löi Erkkiä kovasti. Mutta nyt Erkistä alkoi tuntua, että hän oli aika raukka antaessaan jättiläiselle sellaisen vallan. Hän riensi kiireesti äidin luo. „Äiti, äiti, minä annan leikkikaluni“. „Mikä näin muutti mielesi?“ äiti tiedusteli. „Muistin isän neuvon jättiläisten voittamiseksi ja rukoilin: Rakas Jumala, auta minua antamaan leikkikaluni köyhille lapsille“, Erkki vastasi.

Jollei Erkki olisi voittanut ilkeätä rautajättiläistä, niin se olisi tehnyt hänen sydämensä raudankovaksi. Mutta joka pienenä oppii auttamaan lähimmäistään, hän tekee sen suurenakin.

Rautajättiläinen on *itsekkyy*s.

III Vaaleanpunainen jättiläinen.

Tämä jättiläinen oli kaunis ensi näkemältä. Erkin opittua ymmärtämään mitä hänelle sanottiin, jättiläinen näyttäytyi hänelle. Sillä oli vaaleanpunaset, kimmeltävät vaatteet ja se hymyili aina — mutta vain toiselta puolen katsottuna.

„Mukava mies“, Erkki sanoi, ja jättiläisen suu meni yhä leveämpään hymyyn.

Ulkona satoi rankasti. Erkki juoksi sinne eikä ollut tietääksenkään, vaikka äiti huusi häntä tulemaan heti pois kastumasta. Kyllähän Erkki olisikin tullut, ellei jättiläinen olisi viittonut häntä jäämään ja muuttanut ruohoa ja kukkia ja kaikkea muutakin niin ihanaksi. „Tämä on niin suuremmoista“, jättiläinen sanoi ja heilutteli vaaleanpunasia käsivarsiaan. Mutta äiti haki Erkin sisään, muutti hänelle kuivat vaatteet ja antoi vitsaa. „Voi, voi, koskee, koskee“, Erkki ulisi. „Enemmän sinuun koskisi kova yskä tai paha tapa“, äiti vastasi.

„Kauheaa, kauheaa, äitisi lyö sinua, ja nyt sinulla ei ole mitään hauskaa ajanvietettä enää“, jättiläinen valitteli. „Koetappa saada Mirri hyppäämään vetämällä sitä hännästä.“ Erkki hyvin tiesi äidin kieläneen häntä tekemästä kiusaa Mirrille, mutta veti kun vetikin Mirripolosta hännästä jättiläisen neuvon mukaan.

Siitäpä meteli syntyi. Mirri hyppäsi naukuen pöydälle, kaasi kiviruukun, johon äiti vast'ikään oli hämmentänyt pannukakkutaikinan. Erkki liukahti pitkälleen lattialle, ja taikina valui ruukusta hänen päälleen.

Sanaakaan sanomatta äiti riisui Erkin yltä kaikki vaatteet ja pani hänet nukkumaan, vaikka oli vasta aamupäivä, ja aurinkokin oli alkanut paistaa kirk-

kaasti. Heti, kun äiti oli sulkenut oven, vaaleanpunanen jättiläinen taas lähestyi Erkkiä ja sanoi: „No, sinullepa tulee kuiva ja ikävä olo, jos aina rupeat tekemään niin kuin aikaihmiset käseivät. Et saa ostaa makeisia, et saa kiusata eläimiä, et saa jättää kasvojasi pesemättä etkä läksyjäsi lukematta. Ja ties mitä kaikkea he keksivät.“ „Jättiläinen on oikeassa. Minä teen, niin kuin minusta itsestäni on hauskinda enkä välitä äidin ja isän kielloista mitään“, Erkki päätteli, puki ylleen ja meni keittiöön,

Siellä äiti oli polvillaan akkunan luona ja rukoili ääneen: „Auta minua, että saisin hänet ymmärtämään. Hän on ainoa lapseni. Rakastan häntä niin paljon. Mutta hänen täytyy tulla hyväksi ja onnellisemmaksi elämässään kuin minä. Kuule minua, Herra.“ Erkki juoksi katuvana äidin syliin, ja jättiläinen minne lie hävinnyt. Se ei sietänyt nähdä Erkin polvistuvaa äitiä, siinä koko juttu. Mutta Erkki kietoi kätensä äidin kaulaan ja kuiskasi „Tahdon tulla kiltiksi pojaksi.“ „Oi, kuinka lupauksestasi iloitsen“, äiti sanoi. „Parhaat ja uljaimmat ihmiset ovat ne, jotka tuntevat tottelemisen taidon. Se mikä on oikein, näyttää kyllä usein kuivalta ja ikävältä, mutta on itse asiassa kaunista ja meille itsellemme parhaaksi. Jos teemme pahaa, joudumme aina siitä kärsimään. Niinpä Erkkikin olisi saanut tänään pannukakkua päivälliseksi, jos —“ Erkki jatkoi: „Jos olisin antanut Mirrin olla rauhassa, niin ettei taikina olisi kaatunut lattialle.“

Vaaleanpunasen jättiläisen nimi on *tottelemattomuus*.

IV Musta jättiläinen.

„Tämäpä kummallista“, Erkin isä eräänä aamuna puheli itsekseen. „Olinhan panevinani parranajokalut puhtaina paikoilleen viime kerralla, ja nyt partasuti ja saippua ovat aivan likaset, ja partaveitsi tylsä.“

Erkki kuuli joka sanan istuessaan rappukäytävässä ja koettaessaan saada peltistä ilmalaivaansa lintuna lentämään. Musta jättiläinen ilmestyi hänen taakseen ja kumartui hänen ylitseen. Se oli pelottava hirviö, joka kuitenkin tällä kertaa näytti luotamusta herättävältä, koska se virnisteli ystävälli-

sesti Erkille. Erkki muisti kielloista piittaamatta käyttäneensä partasutia ja partasaippuaa ruvetessaan saippuakuplia puhaltamaan ja leikanneensa partaveitsellä korkkia pelastusrenkaiksi vedenalaiseen veneeseensä. Jättiläinen puhkesi puhumaan mieliste-

levällä äänellä: „Selkäsaunan saat isältäsi, jollet nyt osaa olla viisas. Voithan sanoa, ettet ollenkaan muistanut kieltoa. Seuraa vain rohkeasti neuvoani, sillä olen hyvä ystäväsi.“ Niinpä Erkki lähti jättiläinen kintereillään keittiöön aamiaiselle.

„Kuulitko, Erkki, mitä isäsi puheli itsekseen parranajokaluista?“ äiti kysyi. „Sano sukkelaan, ettet kuullut“, jättiläinen kuiskasi, ja Erkki totteli. Jopa isäkin tuli syömään. Erkki ei uskaltanut nostaa silmiään maasta. Mutta isä ei virkkanut mitään, vaan istuutui pöytään ensin siunattuaan ruuan. Heti, kun oli noustu ruualta, isä laski rauhallisesti kätensä Erkin olalle ja kysyi katsoen häntä suoraan silmiin: „Oletko koskenut parranajokaluihin?“ Jättiläinen puukkasi takaapäin Erkkiä, ja Erkki vastasi selvällä äänellä: En“. „Poikani, olenko ollut huono isä, vastaappa.“ „Et, isä“, Erkin täytyi myöntää. „Miksi sitten valehtelet minulle? On väärin ja vaarallista leikkiä parranajokaluilla ja synti, suuri synti, valehdella. Jumala vihaa valhetta, ja Häneltä kyllä saamme voimaa aina ja kaikkialla puhumaan totta. Sinun isoisäsi oli mies, sinun isäsi on mies, ja tarkotukseni on tehdä sinustakin mies. Oikea mies ei alennu valehtelemaan. Jotta tämän oppisit, täytyy minun nyt kurittaa sinua.“

Erkki taipui miehen tavoin rangastukseensa. Mutta jättiläinen oivalsi, ettei häntä tässä enää suvaittaisi ja pötki siis tiehensä. Erkki näki silloin, että se oli musta kuin synkin syysyö ja muistutti jotain kauheaa petoa. Eikä hän voinut käsittää, kuinka hän oli saattanut luulla niin hirvittävää olentoa ystäväkseen ja uskoa sen puheita.

Mikähän se musta jättiläinen oikein on? No, tietysti *valheellisuus*.

V Kenoselkäjättiläinen.

Opettaja oli koulussa kehunut Erkkiä. Hänellä oli tänään uusi viheriä villapaitakin ensi kertaa yllään, ja eräs yläluokkalainen tuli katsomaan hänen postimerkkikokoelmaansa.

„Kerrassa komea kokoelma“, yläluokkalainen ylisteli. „Kyllä sinun kelpaa —. Rikas poika näytät olevan“.

Erkki jäi toverinsa mentyä mielessänsä hautomaan tämän sanoja. „Totta puhuen sinä olet varmasti huomattava henkilö, parempi kuin moni muu poika“, siihen tokasi kenoselkäjättiläinen, joka muitten jättiläisten tavoin äkkiä ja odottamatta tuli näkyviin. Erkki siihen suuresti mieltä. Olihan se komea katsella, kookas ja harteikas, ja sen puku oli koristeltu suurilla jalokivillä. Mutta jos Erkki olisi silmäillyt sitä tarkemmin, hän olisi huomannut typerän ilmeen lyijynharmailla kasvoilla, joissa kulmakarvat olivat vedetyt luonnottoman ylös, ja suu kaartui luokkina alas. „Kaikki minua ihailevat, jättiläinen itsetietoisesti vakuutti. „Minun tehtäväni on opettaa ihmisille, minkä arvoisia he ovat, sillä —“

Äiti keskeytti hauskan keskustelun. „Menettä, Erkki, saattamaan Villeä kotiin“, hän pyysi. Ville oli köyhän työmiehen poika, rääsytynyt nälkiintynyt raukka, jolle Erkin äiti tuon tuostakin tarjosi hyvän aterian. „Sinunko, Erkki Saarisen, jolla on niin suuri ja mainio, kaikkien kehuma postimerkkikokoelma täytyisi kulkea noin naurettavan olennon kanssa kadulla? Mahdotonta!“ jättiläinen riensi huomauttamaan.

Erkki lähti kuitenkin taipaleelle Ville muassaan. Jättiläinen harppasi toiselle puolen katua ja asteli siellä selkä kenossa ja nokka pystyssä. Parin askeleen

päässä tukkukauppiaan pojat tulivat vastaan. Erkkiäköös hävetti! „Nyt ne tietysti luulevat rääsyistä Villeä pikkuveikokseni“, välähti heti hänen mieleensä, ja hän oli vähällä komentaa Villeä kulkemaan hänen takanaan. Ja vaikka tukkukauppiaan pojat eivät näyttäneet huomaavankaan koko Villeä, Erkki sentään puhkui kiukusta ja häpeästä kotiin palatessaan.

„Minä en kärsi tuollaisia inhoittavia ryysyläisiä“, Erkki sanoi ääneen ajatuksensa. Äiti luuli kuulleensa väärin ja pyysi Erkkiä toistamaan sanansa. „Minä en kärsi tuollaisia inhoittavia ryysyläisiä“, Erkki toisti varmalla äänellä. „Mikä erinomainen olento luulet itse sitte olevasi?“ äiti ihmeissään ky-

syi. „Miksi pahatapainen poikani halveksii Villeä, joka ei ole tehnyt mitään paha?” „Hän ei ole minun veljeni“, Erkki väitti. Isä oli avannut oven ja kuullut Erkin viime sanat. „No, Erkki, kuka ei ole veljesi?” hän tiedusteli. Erkin täytyi selittää asia, ja jättiläisen rohkaisemana hän puheli seuraavasti: „Ne, joilla on hienot vaatteet, paljon huoneita, hevosia ja vaunuja ja auto ja moottori, ovat tietysti parempia ihmisiä kuin köyhät, joilla ei ole mitään.”

„Rakas poikani“, isä vastasi. „Vaatteet ja muun maallisen tavaran paljous eivät ihmistä pitkälle auta. Sillä kaikilla on yksi yhteinen isä, Jumala. Hän katsoo sydämeen eikä ulkokuoreen. Jaloin kaikista ihmisistä oli vain köyhän puusepän poika. Tahdot-han, Erkki, rakastaa ja palvella kaikkia ihmisiä veljinäsi?” „Tahdon isä“, Erkki hiljaa lausui. Oli jo ilta käsissä. Äiti pani Erkin nukkumaan, ja kenoselkäjättiläinen katsoi parhaaksi poistua talosta.

Kenoselkäjättiläinen on *ylpeys*.

VI Likajättiläinen.

Ensi kerran nähdessään tämän jättiläisen Erkki tunsu itsensä sairaaksi inhosta. Tämä hirviö oli liasta luotu ja haisi pahalta. Sen selkä oli väärä, sen jaloista jäi likaset jäljet, ja sen suusta levisi vastenmielinen katku. Sen käsi tahri kaiken, mihin se koski.

„Mene tiehesi“, Erkki huusi ja kätki punastuvat, nuoret kasvonsa käsiinsä. „Kuule, pieni ystäväni“, likajättiläinen sanoi niin mairitellen, että Erkki aivan vavahti, „sinun täytyy tottua minuun. Kaikkihan minut tuntevat. Et usko, kuinka sukkela olen suustani, ja kuinka hauska aika kuluu seurassani,“

Likajättiläinen oli näyttäytynyt heti, kun Erkki, joka nyt oli tulemaisillaan suureksi pojaksi, oli kallistanut korvansa sille, mitä toiset pojat olivat saaneet kisakentällä. He olivat käyttäneet eräitä

sanoja, joita Erkki aiemmin oli kuullut aikamiesten käyttävän.

Nämä sanat piirtyivät lähtemättömästi Erkin mieleen. Hän tuli rauhattomaksi ja hajamieliseksi. Hän pelkäsi olevansa toisia poikia huonompi, kun ei uskaltanut niitä käyttää.

Sattuipa hän pian likajättiläisen ensimmäisen näyttymisen jälkeen pudottamaan mustetta oikokirjotusvihkoon. Hänen huuliltaan pääsi kaksi uutta sanaa, joille jättiläinen ihastuneena taputti käsiään. Mutta Erkki tunsu piston tunnossaan. Isä ja äiti menehtyisivät varmaan suruunsa, jos hän joutuisi saaliinhimoisen likajättiläisen kynsiin. Koulun päätyttyä Erkki riensi nopein askelin kotiin. Hänen täytyi pian saada tunnustetuksi tekonsa äidille.

Pitkä, vakava keskustelu sukeusi äidin ja Erkin välille. Lopuksi äiti sanoi: „Nyt saat mennä huuhtomaan suusi puhtaalla vedellä.“ „Miksi äiti“, Erkki kummasteli. „Merkiksi siitä, että ymmärrät rumien sanojen saastuttavan suusi. Ja sitten pyydä Herraa Jeesusta pesemään sielusi puhtaaksi niistä tahrapilkuista, joita siinä nyt on.“

Erkki teki niin. Mutta se, joka rukoilee, ei käytä muita kuin kauniita ja hyviä sanoja ja sen luota likajättiläinen kiireesti pakenee.

Likajättiläinen on syntynyt *kiro-* ja muista *rumista sanoista*.

VII Hyytelöjättiläinen.

Erkkiäpä nauratti, kun eräs uusi ja outo jättiläinen astui ovesta sisään kuin hyytelö hytisten, laahusti keskilattialle ja kävi pitkäkseen. Sen kasvot olivat pöhöttyneet, silmät uniset ja suu puoliavoimna. Taskuissaan sillä oli leikkikaluja ja muita kummal-

lisiä esineitä. Kuumasta läähättäen se puheli: „Kyläpä kesä on väsyttävä vuodenaika. Jos minä olisin saanut —“

Siihen puhe katkesi, sillä jättiläinen oli nukahtanut ja kuorsasi jo komeasti. Kun Erkki vihdoin sai sen ravistelemalla hereille, se veti veltot hyytelökasvonsa rumaan irviin ja virkkoi: „Älä minua häiritse, kun niin makeasti raukasee. Mutta mitä varten itse olet kavunnut vuoteeseen?“ „Kun en jaksa mennä kouluun“, Erkki vastasi. „Siinäpä näet. Ja nyt olekin hiljaa, muuten näytän sinulle, kuinka voimakas olen“, jättiläinen tiuski. Erkiltä pääsi äänekäs nauru: Mokokakin hytisevä hyytelöläjä siinä kerskaa voimastaan.“

Mutta jättiläisenpä nosti laiskasti suuren hyytelökämmentensä Erkin käsivarrelle puuduttaen sen turraksi. Erkki siis sai tuntea, ettei käynyt tätäkään jättiläistä pilkkana pitäminen, koska se veti voimassa vertoja kaikille muille jättiläisille.

„Erkkii, tuleppa pian poimimaan maasta höyhenet“, äiti huusi viereisestä huoneesta. Erkki oli näet naapurin Jussin kanssa leikkinyt sotaa höyhentyynyillä niin hurjasti, että yksi tyynyistä oli ratkennut saumoistaan.

Erkki ja jättiläinen lähtivät veltosti liikkeelle. Jälkimmäinen lysähti istualleen lattialle nähdessään suuren höyhenläjän. „Et ikänä saa näitä tuhansia höyheniä kerätyksi“, säälivä ystävä puhkui Erkille. „Minä puolestani voin vallan pahoin kuullessani ihmisten aina puhuvan töistänsä ja kiireistänsä. Viisainta on olla itseänsä liikaa rasittamatta.“ Erkki heitti heti siksensä koko poimimisen ja livahti puutarhaan.

Hetken kuluttua hänen tuli nälkä, ja hän meni

äidiltä voileipää pyytämään. „Joka ei tahdo tehdä työtä, ei sen syömänkään pidä“, äiti sanoi. „Poimi poikani, ensin höyhenet maasta.“ „Voi meitä raukkoja! Paha äitisi pitää meitä nälässä ja teettää senkin seitsemät työt meillä onnettomilla“, jättiläinen ruikutti suurten hyytelökyynelten vieressä pit-

kin sen hytiseviä poskia. Ole vaiti, vanha hyytelöäijä“, Erkki suuttuneena sanoi. Mutta jättiläinen suuttui myös puolestaan ja teki Erkin aivan yhtäkkiä täysin avuttomaksi ja hervottomaksi tarttumalla häneen pitkillä, liukkailla käsivarsillaan.

Erkin silmissä pimeni. Kuin unessa hän näki edessään rappiolla olevan rentun, joka oli hän itse aikaihminenä. „Hyvä Jeesus, älä anna minun tulla sellaiseksi“, hän huokasi ja alkoi tuiman taistelun vapautuakseen jättiläisen otteesta. Liukkaat käsivarret kietoutuivat tanakammin hänen ympärilleen, mutta Erkki piti puoliaan. Ja lopulta kävi kuten aina, kun rohkeasti käy kilpasille jättiläisten kanssa. Ne jäivät ehdottomasti alakynteen.

Nyt Erkki alkoi iloisin mielin poimia höyheniä maasta. Äitikin tuli auttamaan, kun huomasi Erkin taas tulleen kiltiksi ja kuuliaiseksi ja koettavan parastaan. Ja työn päätyttyä hän tarjosi Erkille oikein munavoileivän ja lasin maitoa uutteruuden palkaksi.

Hyytelöjättiläinen on kai *velttous ja laiskuus*. Eikö niin?

VIII Kullalle hoitava jättiläinen.

Erkki oli lukenut tästä jättiläisestä historiassa ja ihaili sitä suunnattomasti. Se oli urhoollinen ja sankarimainen näöltään. Sen vaatetus vaihteli alhaisen miehen nukkavierusta nutusta ylhäisen miehen loisteliaaseen pukuun asti, mutta aina se hohti kullalle.

Eräänä päivänä Erkin lukiessa se ilmielävänä astui hänen eteensä ja lausui: „Seuraa minua. Käykäämme urotöihin, joita koko maailma ylistää. Lupaan sinulle kultaa ja kunniaa, enemmän kuin voit

uneksiakaan. Sillä minä olen se henki, joka on asustanut maailmankuuluissa sotasankareissa“. Erkin poskia kuumotti. Mikä ihana osa uhrata henkensä jaloissa taisteluissa!

Seuraavana päivänä Erkki riitautui koulussa Yrjö Turusen kanssa, ja riita päätettiin ratkaista tappelulla. Paljon poikia tuli katsomaan tätä kummaa, Erkki kun ensi kerran suostui tappelemaan. „Eipäs hänen jumalisuutensa enää tee häntä raukaksi“, he päättelivät. Erkki löi vimmatusti vastustajaansa ja kaasi hänet pian verisenä maahan. Hän säikähti: „Olenko tappanut Yrjön?“ „Eikös mitä. Hän on

vain pyörryksissä, ja hänen nenästään vuotaa verta“, toiset pojat vakuuttivat. Samassa näkyi opettaja tulevan, ja Erkki juoksi kiireesti pakoon.

Kotona äiti ja isä säikähtivät kovin Erkin nähdes-
sään. Hänellä oli näet paidanhihat ylöskäärityinä,
takki käsivarrella ja kasvot mustelmilla. Sanoitta-
kin oli selvää, että hän tuli suoraan tappelusta.

„Rauhanruhtinaan seuralainen ei voi tapella“, äiti sanoi ja ryhtyi hautomaan Erkin kasvoja. „Kaikki urhoolliset miehet taistelevat“, Erkki puolestaan väitti punastuen. „Ei niin, Erkki. Tosiurheutta osottaa se, joka uskaltaa asettua yleistä mielipidettä vastaan sen sokeassa sodan ja veritöiden ihailussa. Kerran tulee aika, jolloin ihmiset uskollisemmin noudattavat Kristuksen oppia kuin nyt. Sillä kääntökö Kristus meitä lähimmäistämme tappamaan? Silloin tosimiehet jo pikkupoikana halveksivat tapelupukareita tovereitaan.“

„Äitisi on oikeassa“, isä sanoi. „Olisi ollut hyvä, jos jo muinaisina aikoina miehet olisivat kuunnelleet, mitä naiset ajattelivat sodasta. Sillä sota tuo muassaan kaikkinaista kurjuutta. Se verhoaa kaiken kunnian hohteeseen, mutta tarkemmin katsoen näemme palavia taloja, kodittomia, nälkäisiä, itkeviä naisia ja lapsia sekä haavottuneita miehiä ja — ruumiita“.

„Tahdon seurata Rauhanruhtinasta“, Erkki kuisasi ja vapautui viimeisestä jättiläisestään.

Kullalle hohtava jättiläinen on *sota*.

Onnennuija.

Japanissa oli kerran kaksi veljestä. Vanhempi oli hyvä ja kunnollinen mies, mutta hyvin köyhä. Nuorempi taas oli ilkeä ja ahne. Hän onnistui kokoamaan hyvin suuren omaisuuden. Vanhemman veljen nimi oli Kanee ja nuoremman Tsuna.

Eräänä päivänä tuli Kanee Tsunan luo ja pyysi saada lainata vähän riisiä sekä muutamia silkkimadonmunia, sillä sato oli

ollut niin huono, että hänen omat varastonsa olivat loppuneet. Tsunalla oli paljon riisiä ja silkkimadonmunia, mutta hän oli niin ahne, ettei olisi tahtonut lainata mitään. Hän ei nyt kuitenkaan kehdannut olla suostumatta veljensä pyyntöön, vaan antoi hänelle madonsyömiä riisitaimia ja vanhoja, kuivettuneita silkkimadonmunia.

Kanee ei voinut uskoa, että hänen veljensä olisi

tahtonut pettää häntä. Hän pani madonmunat silkkiäispuun lehdille ja alkoi kasvattaa niitä. Ja ihmeellistä, niistä kasvoi silkkimatoja, jotka vaurastuivat paljo paremmin kuin hänen veljensä madot.

Tämä joutui suunniltaan kiukusta ja kateudesta. Hän lähti Kaneen luo, päättäen kostaa hänelle. Kane ei ollut kotona. Silloin veli käytti tilaisuutta hyväkseen ja leikkasi veitsellään kaikki silkkimadot poikki. Sitten hän hiipi kenenkään näkemättä pois.

Kun Kanee palasi kotiin, tuli hän hyvin surulliseksi nädessään miten hänen madoilleen oli käynyt. Hän rupesi kuitenkin koetteeksi ruokkimaan niitä kuten ennenkin lehdillä. Pian ne virkosivat henkiin ja jokaisesta madonpuolikkaasta kasvoi mato. Vieläpä kukin niistä tuotti silkkiä puolta enemmän kuin tavalliset silkkimadot.

Kun Tsuna kuuli tämän, leikkasi hänkin silkkimatonsa kahtia. Mutta ne kuolivat kaikki. Hän tuotti siten itselleen suuren vahingon ja kävi entistäänkin kateellisemmaksi.

Kanee istutti veljeltään lainaamansa riisitaimet. Niistä kasvoi paljo tiheämpi laiho kuin veljen vainioilla oli. Juuri kuin riisi oli kypsynyt, lensi Kaneen pellolle tuhansittain lintuja, jotka alkoivat syödä jyviä. Kanee koetti kaikin keinoin ajaa niitä pois, mutta ne palasivat yhä uudestaan. Vihdoin hänen onnistui karkoittaa ne, mutta silloin hän olikin jo niin uuvuksissa, että heittäytyi maahan ja nukkui heti.

Hän näki unta, että hänen edessään oli joukko lapsia. Vanhin heistä, nelitoistavuotias poika, vieritti maasta ison kiven ja otti sen alta puunuijan. Sitte hän meni toisten lasten luo ja kysyi kultakin vuorostaan:

„Mitä sinä toivot nuijan antavan sinulle?“

Ensimmäinen lapsista vastasi:

„Paperileijan.“

Poika heilautti nuijaa, ja heti lensi heidän eteensä ilmasta kaunis paperileija.

Toiset halusivat nukkeja, makeisia ja kaikellaisia kauniita kapineita, mitä vaan voivat keksiä, ja heidän toiveensa täyttyivät myös samassa.

Lopuksi poika kätki nuijan samaan paikkaan takaisin, ja kaikki lapset katosivat.

Kun Kanee heräsi ja katseli ympärilleen, näki hän hämmästykseseen lähellensä samanlaisen kiven kuin hän oli unissaan nähnyt. Hän nosti sitä. Merkittävää! Sen alla oli tosiaankin puunuija. Hän vei sen kotiinsa. Koetteeksi hän heilautti sitä samoin kuin oli nähnyt lasten tekevän, ja sanoi:

„Kultaa, jalokiviä, riisiä ja silkkiä!“

Ja kaikkea, mitä hän toivoi, sai hän heti.

Kun Kanee näin oli tullut rikkaaksi, alkoi Tsuna nyt vasta oikein enemmän kadehtia häntä, ja päätti hankkia itselleen samanlaisen onnennuijan. Hän meni Kaneen luo ja lainasi häneltä riisitaimia. Kun ne olivat kasvaneet ja riisi kypsynyt, odotti hän kärsimättömänä lintuja.

Ne tulivatkin eräänä päivänä. Tsuna oli ihastuksissaan. Hän ajoi ne suurella vaivalla tiehensä ja laskeutui sitte lepäämään. Mutta hänen oli mahdotonta nukkua.

Jonkun hetken päästä saapuivat lapset. Hän sulki silmänsä, ollen nukkuvinaan, mutta tarkasteli salaa koko ajan, mitä he tekivät. Isoin pojista meni kiven luo ja kohotti sitä, mutta ei löytänyt nuijaa. Yksi lapsista sanoi silloin:

„Ehkä tuo laiska äijä, joka makaa tuossa, on otanut sen!“

Heti juoksivat kaikki Tsunan luo, tarttuivat hänen nenäänsä, ja alkoivat vetää sitä. Se venyi pitemmäksi ja yhä pitemmäksi. Pian se ulottui leukaan, sitte polviin ja lopuksi jalkoihin asti. Turhaan Tsuna vakuutteli, ettei hän ollut koskenut nuijaan. Lapset vetivät herkeämättä, ja toiset hyppelivät nauraen hänen ympärillään, kunnes kaikki juoksivat tiehensä.

Nyt oli Tsuna yksin ja sadatteli epätoivoissaan. Suurella vaivalla hän sai nenänsä peitetyksi käsiinsä ja viittansa alle ja kulki tällä tavoin, askeliaan viivytellen, Kaneen luokse. Hän pyysi veljeään antamaan anteeksi hänen ilkeytensä ja saattamaan, jos mahdollista, hänen nenänsä entiselleen. Hän lupasi nyt parantaa tapansa ja lakata ilkeydestään ja ahneudestaan.

Hyväsydäminen Kanee otti silloin nuijan ja sivelyllä Tsunan nenää, kunnes se oli lyhennyt entisen pituiseksi ja muotoiseksi.

Kun Tsuna tämän jälestä alkoi joskus tuntea halua kadehtimiseen ja ahneuteen, niin alkoi hänen nenäänsä kohta kirvellä. Silloin hän pelkäsi sen kasvavan taas pitkäksi, ja muutti sen vuoksi aina heti mielensä.

Inaban jänis.

Oli kerran kaksitoista veljestä, jotka kaikki olivat prinssejä. Kaikki kadehtivat toisiaan, sillä jokainen tahtoi itse päästä kuninkaaksi ja hallita toisia ja koko valtakuntaa. Lisäksi tahtoi kukin saada omakseen saman prinsessan, Jakamin Inabasta.

Viimein he päättivät lähteä yhdessä Inabaan, missä veljekset vuorostaan kosisivat prinsessaa, kunnes hän suostuisi tulemaan jonkun puoliseksi. Vaikka veljekset kadehtivatkin toisiaan, olivat he yksimielisiä siinä, että kaikki vihasivat ja kohtelivat huonosti kahdettatoista eli nuorinta prinssiä, joka oli hyvä ja jalomielinen eikä pitänyt veljiensä riidanhalusta ja metelöivästä elämästä. Matkalla he antoivat prinssiparan kävellä heidän ratsujensa jälessä ja kantaa matkatavaroita, ikäänkuin hän olisi ollut heidän orjansa.

Prinssit saapuivat matkallaan merenrannalle ja istuutuivat aterioimaan. He huomasivat rannalla makaavan jäniksen, jonka turkissa ei ollut ainoata-

kaan karvaa ja joka näytti sairaalta ja onnettomalta. Vanhemmat prinssit sanoivat jänikselle:

„Tiedämme keinon, miten saat itsesi taas terveeksi ja turkkisi entiselleen. Ui hetken aikaa meressä ja asetu sitte makaamaan auringonpaisteeseen korkean vuoren rinteelle. Varmasti pian paranet.“

Jänis uskoi heitä. Se pulikoi meressä ja asettui sitte päivänpaisteeseen kuivaamaan itseään. Mutta kun suolainen vesi alkoi kuivua, halkeili jäniksen iho kauttaaltaan. Se teki hyvin kipeää, ja jänisparka oli nyt vielä kurjemmassa tilassa kuin äsken.

Kahdestoista prinssi, jolla oli raskaat matkatavarat kannettavanaan, oli jäänyt kauvas jälelle. Vihdoin hänkin saapui rantaan. Hän näki jäniksen ja kysyi:

„Miksi makaat siinä ja itket?“

„Oi voi“, sanoi jänis, „jää tähän hetkeksi, niin kerron sinulle, miten minun on käynyt. Olin Okin saarella ja halusin mantereelle. Mietin kauvan, miten pääsisin meren yli. Viimein keksin keinon. Sanoin krokodiilille:

„Laskekaamme kuinka monta krokodiilia on meressä ja kuinka monta jänistä maalla! Alkakaamme krokodiileistä. Kokoontukaa kaikki tänne ja asetukaa riviin täältä mantereelle asti, niin juoksen ylitsenne ja luen, montako teitä on. Kun olen laskenut teidät, niin kutsun kaikki jänikset juoksemaan ylitsenne, ja saatte laskea, montako meitä on.“

Krokodiilit tulivat ja asettuivat pitkään riviin, joka utottui saaresta mantereelle. Käytin heitä siltanani ja juoksin maalle. Juuri ollessani hyppäämisilläni rannalle purskahdin nauramaan ja sanoin:

„Te tyhmät krokodiilit! En laisinkaan välitä tietää, montako teitä on; tahdoin vaan päästä itse meren yli.“

Mutta iloni oli ennenaikaista. Viimeinen krokodiileistä sieppasi äkkiä minut kitaansa ja puristi leukansa yhteen. Kun se avasi kitansa purrakseen minut kuoliaaksi, onnistuin luikahtamaan pois, mutta pääsy oli niin ahdas, että kaikki karvani lähtivät turkistani.“

„Sait ansion mukaan“, sanoi prinssi. „Mutta jatka kertomustasi!“

„Kun sitte makasin täällä rannalla itkien“, kertoi jänis, „tulivat nuo yksitoista prinssiä ja neuvoivat minua uimaan suolaisessa vedessä ja sitte kuivamaan itseni auringonpaisteessa. Tein niin, ja ihoni halkeili tällaiseksi, niin että olen nyt kymmenen kertaa sairaampi kuin krokodiilin kidasta päästesäni. Koko ruumistani pakottaa ja kirvelee.“

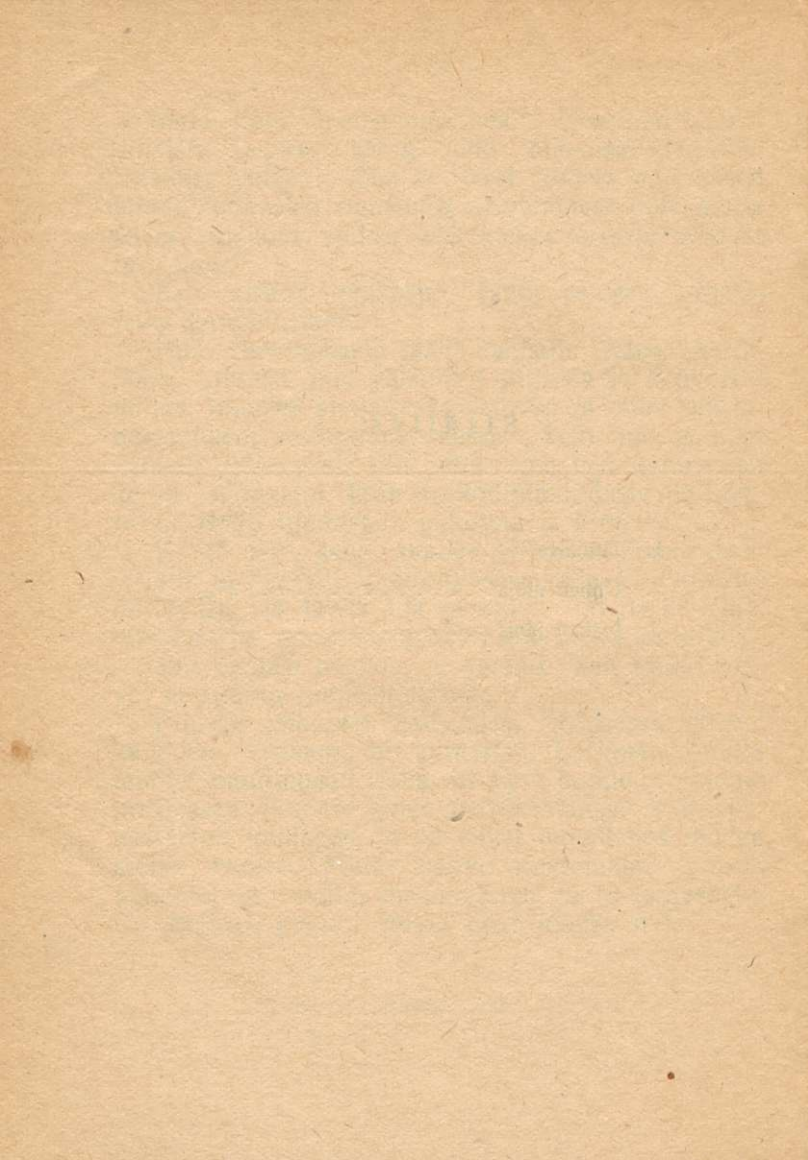
„Kuule nyt“, sanoi avulias prinssi. „Mene ensin virralle ja peseydy suolattomassa vedessä. Ota sitte niittyvillaa ja levitä sitä rannalle. Piehtaroi siinä, niin haavasi paranevat ja sinulle kasvaa uusi turkki.“

Jänis seurasi neuvoa, ja parani. Sen turkki kasvoi entistäkin tuuheammaksi.

Prinssit jatkoivat matkaansa. Prinsessa hylkäsi kaikkien vanhempien prinssien kosinnan, mutta mieltyi nuorimpaan, joka oli hyvä ja jalo. Hän nai prinsessan ja peri hänen valtakuntansa. Näin hänestä tuli kuningas, ja he elivät onnellisina monen monta vuotta. Mutta häijyt vanhemmat prinssit karkoitettiin vihdoin maanpakoon, ja he kuljeskelevat vieläkin ympäri, missä lienevätkään nyt.

Sisälllys:

	Sivu
1. Jättiläiset	3
2. Onnen nuija	24
3. Inaban jänis	28

NUORTEN TIETO AARRE.

N:o 1.

KUNINGAS SANTELIPUU

Satuja Intian satumailta.

Suomentanut
K. KAJAVA.

Kuvitettu.

Hinta 1 mk.

Sarjaa jatketaan. Se tulee sisältämään kuvallisia kertomuksia, laululeikkejä y. m.

Kaikenlaatuisia tieto- ja taitopuolisia kuvauksia ja neuvoja nuorisolle tullaan tässä sarjassa julkaisemaan.

Hankkika itsellenne koko sarja sitä mukaan kuin se ilmestyy.

N:o 2.

USKOLLINEN SOTILAS

Japanilaisia satuja.

Suomentanut
K. KAJAVA.

Kuvitettu.

Hinta 1 mk.

N:o 3.

MARS, MARS!

7 hauskaa
R. RAALAN
laululeikkiä,

koonnut kotia ja
koulua varten
ANNA SARLIN

Hinta 1: 25.

N:o 4.

JÄTTILÄISET

ynnä kaksi
Japanilaista satua.

Suomeksi muodosteli ja järjesti
M. H.

Kuvitettu.

Hinta 2: 50.

JOULUN AIRUT II.

3 laulua säestyksellä. Hinta 1: 75. Toimittanut R. RAALA.

Sopiva nuorille ja vanhoille.

Joka kotiin ja kouluun hankittava.

Kustannustoimisto **TIETO**, Hämeenlinna

Hinta 2: 50.